

УДК 271.222(497.11)-754"1836/2011"(049.32)
373.54.014.521(497.11)"1836/2011"(049.32)

Зоран Ранковић*

Универзитет у Београду, Православни богословски факултет, Београд

Сусрет са историјом богословије Светога Саве

Осврт на књигу: Марковић, Игнатије, *Сiо седамдесетiй iейi iодина Боiословије Свейiоi Саве у Беоiраду (1836–2011)*, Богословија Светог Саве, Београд, 2011, 184 стр.

У години када богословија Светог Саве у Београду слави 175 година свога постојања и рада на образовању богослова који су дали и дају огроман допринос животу Српске цркве научној — а и широј — јавности предочена је монографија *Сiо седамдесетiй iейi iодина Боiословије Свейiоi Саве у Беоiраду (1836–2011)*. Аутор ове монографије, монах Игнатије Марковић, мастер теологије, минуциозно је изложио историју ове угледне Богословије од њенога настанка па до најновијих дана.

У структури ове монографије издвајају се следећа поглавља: *Предисторија Боiословије Свейiоi Саве* изложена у два подналова: *Прва средња школа устаничке Србије — Доситејева и Викентијева Боiословија 1810–1813* (5–23) и *Рад на обнављању Београдске Боiословије* (23–33); *Мийројолиий Пейшар и оiварање Београдске Боiословије 1836* (34–58); *Мийројолиий Михаило и Београдска Боiословија* изложено у пет подналова (58–105); *Оiварање Боiословије Свейiоi Саве* (106–134); *Боiословија Свейiоi Саве iосле Првоi свейскоi раiа* (135–139); *Боiословија Свейiоi Саве у Сремским Карловцима* (139–154); *Боiословија Свейiоi Саве у Раковици* (155–166); *Боiословија на Карабурми* (167–183) и *Поiовор* (181–184).

Аутор ове монографије, Игнатије Марковић, почетке Богословије Светога Саве види у богословији коју је Доситеј Обрадовић, по одобрењу Совјета, отворио у Београду 1810. године. Први управитељ ове Школе био је јеромонах Викентије Ракић. О првој богословији у Београду, која је постојала до слома Првог српског устанка, 1813. године, нема пуно података, али, како Игнатије Марковић истиче, „лик њеног управитеља игумана Викентија Ракића и обнова црквеног и просветног живота у устаничкој Србији надаље постигнута његовим ученицима, најбоље сведоче о овом богоугодном делу“ (стр. 17–18).

* rankovicpbf@gmail.com

Рад Богословије обновљен је тек 1836, у време митрополита Петра Јовановића. Он је био тај који је управљао Школом, а „Богословија је била школа у којој се младеж српска спремила за свештенике и учитеље народне“ (стр. 37). Први професори обновљене богословије били су протосинђел Гаврило Поповић из Срема и јеромонах Ликоген Михајловић из Далмације. Рад ове богословије непрекидно траје до данашњих дана.

Користећи се разноврсном изворном грађом и обимном литературом, Игнатије Марковић даје на увид историјат Богословије Светога Саве, наводи имена свих професора који су у њој предавали, дајући за многе од њих кратак животопис, издваја најбоље и најзнатније ученике ове школе, прати промене школских планова и програма, уџбенике и, уопште, рад професора и ђака. Из монографије сазнајемо да ђаци богословије са благословом митрополита Михаила покрећу 1863. године своје гласило *Богослов*, који је истовремено и први лист Српске православне цркве. Ректор и професори Богословије уређују од 1868. године лист за науку и књижевност духовног садржаја *Пасџир*, који ће од 1870. године носити име *Православље*. Као целина, ова монографија описује прилике у којима је живела и живи богословија Светога Саве „да би на прави начин сагледали њен велики богословски допринос“ (стр. 181).

Монографија *Сво седамдесет њет њодина Богословије Светиога Саве у Београду (1836–2011)* монаха Игнатија Марковића јесте прва свеукупна историја ове богословске установе, која траје од 1813. и трајаће, надамо се, „у небоземним вековима“. Стога је препоручујемо свима који желе да имају увид у огроман допринос ове Богословије духовно-богословском животу Српске православне цркве.

Датум пријема чланка: 19. 5. 2011.

Датум прихватања чланка за објављивање: 16. 6. 2011.